

des Geschlechstrieb", een verzameling van brieven over het geslachtsleven aan HAVELOCK ELLIS op zijn verzoek door verschillende personen gezonden en waarin zij over het ontwaken van hun geslachtsgevoel enz. zeer merkwaardige feiten meedeelen. Voor diepere studie van het normale geslachtsleven zijn deze brieven en ook het opstel dat daaraan voorafgaat; over den „Geschlechtstrieb bei Naturvölkern" van het grootste belang.

Wij stemmen van harte in met den wensch, door KURELLA in de voorrede van het boek geuit, dat het werk in ruimen kring lezers moge vinden.

Dr. A. ALETRINO.

INGEZONDEN.

ANTWOORD AAN PROF. KOSTER.

De meeste homoeopathische artsen in ons land zullen het artikel van Prof. KOSTER in n°. 23 van dit *Tijdschrift* waarschijnlijk met zeer veel genoegen en grootendeels met instemming gelezen hebben.

Ik wensch hier alleen te antwoorden op den zin op blz. 1290:

Wanneer ik vroeger schreef „dat reeds menige cataract in plaats van met het mes langs medicamenteusen weg met succes is behandeld" 1), dan heb ik daarvoor meer steun dan „een veel verspreide homoeopathische bewering". Afgezien van Amerikaansche statistieken, die misschien voor een deel op diagnostische dwalingen berusten, zonder te willen steunen op BURNETT's werken (Curability of cataract 1880; Cataract 1889) heeft Dr. KNOX SHAW, oculist en chirurg in Londen, mededeeling gedaan van 125 gevallen van beginnende, primaire cataract, die *onder zijn behandeling*, na nauwkeurige correctie der brekingsafwijkingen, voor een goed deel stationair zijn gebleven, enkele zelfs verbeterd. Ik heb het genoegen laatstgenoemden heer persoonlijk te kennen en geen enkele reden om zijn diagnostische bekwaamheid of eerlijkheid te wantrouwen. En wanneer een *beginnende* cataract, die den visus weinig vermindert, stationair is te houden, mag men toch zeker van succes spreken?

Ik dank Prof. KOSTER zeer voor het loyale, vriendelijke aanbod mij gedaan en hoop daarover met Z.H.Gel. in nadere correspondentie te treden.

Utrecht, 7 December 1903.

A. DE GROOT.

Geachte Redactie!

Het zij mij vergund eenige opmerkingen te maken aangaande de enquête, ingesteld door de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, over het al of niet besmettelijk zijn van tuberculose in het huwelijksleven.

De Commissie voor de enquête heeft gemeend voorloopig een tweetal vragen te stellen, aan alle geneesheeren in Nederland. De inhoud dier vragen is dus aan allen bekend,

1) PAGENSTECHEER prijst joodkalizalf.

De inkleeding en volgorde dier vragen lijkt mij niet in alle opzichten doeltreffend. Immers die geneesheeren, die op vraag I niet beslist bevestigend kunnen antwoorden, zijn per se uitgesloten van de beantwoording van vraag II. Zij zullen dus niet kunnen bijdragen tot het aantal gevallen van uitblijven der infectie, bij gezonde personen gehuwd met tuberculeuzen. Een 3de vraag naar de gevallen van uitgebleven infectie kan zelfs in deze 1ste vragenlijst moeilijk gemist worden. Deze statistiek zal nu namelijk loopen over een ten onrechte verkleind aantal gevallen en geflatteerd zijn naar den besmettelijken kant.

Ook een vraag van verdere strekking kwam bij mij op, en ik wenschte die nu tevens onder de aandacht te brengen. Zou het niet gewenscht zijn, deze statistiek eens anders in te richten, de menschen, die de eigenlijke gegevens moeten leveren niet te overvallen met een zeker aantal vragen, maar ze te waarschuwen en voor te bereiden tot waarneming? Het groote materiaal toch voor die statistiek zal geleverd moeten worden door fondsgeneesheeren, armendokters en door geneesheeren met een zeer groote particuliere praktijk. Veel gevallen van tuberculeuze gehuwden hebben zij behandeld en nog in behandeling. Wie zal echter in staat zijn te zeggen: van dat tuberculeuze echtpaar is a of b de besmettende? Alleen diegene, die de gelegenheid heeft gekregen of gezocht, om een van de gehuwden te onderzoeken tijdens het huwelijk, voor hij of zij tuberculeus was en die dat resultaat van onderzoek in zijn patiëntenboek heeft genoteerd of in zijn geheugen goed heeft vastgelegd. En nu zal iedereen moeten toegeven, dat aan die voorwaarde slechts in een klein aantal gevallen zal zijn voldaan. Men mag over het aantal van die gevallen nog verschillen, zeker is, dat het veel meer zal zijn, wanneer men een anderen weg inslaat tot het maken van de statistiek, of liever nog de methode van enquête, door de commissie aangenomen, completeert met een andere methode.

Men zou nl. aan alle geneesheeren in Nederland moeten vragen: wie wil er meewerken aan het opbouwen van een statistiek op een vooraf bepaalde wijze. Dan konden die medewerkers de hun van nu af voorkomende ziektegevallen noteeren, den al of niet gezonden echtgenoot onderzoeken en in hun boek inschrijven. In een zeker aantal jaren is dan de statistiek, waarin natuurlijk ook de nu reeds terloops waargenomen gevallen opgenomen worden, gevormd.

Een dergelijke werkwijze beantwoordt misschien niet precies aan de onmiddellijke bedoeling van het voorstel Groningen, in welk voorstel gesproken wordt over „gedane waarnemingen”, maar het eigenlijke doel zal aldus, geloof ik, beter bereikt worden.

U dank zeggend voor de verleende plaatsruimte,

Amsterdam,

Hoogachtend,

30 November 1903.

E. GOLDSMIT.

Geachte Redactie!

Op het bovenstaande ingezonden artikel, voor welks toezending wij U onzen dank betuigen, willen wij opmerken, dat onze commissie door het Hoofdbestuur van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst

werd benoemd met de zeer bepaalde opdracht: „een enquête in te stellen „naar de hier te lande in de praktijk gedane waarnemingen omtrent het „al of niet ontstaan van tuberculose door besmetting” (voorstel Groningen).

Wij hebben dan ook in onzen oproep aan de geneeskundigen in n°. 20, Deel II van ons *Tijdschrift* niet alleen verzocht de gevallen op te geven, waarin besmetting (in casu maritale) had plaats gehad, maar ook zeer be-
slist die gevallen, waarin besmetting was uitgebleven. Zeker was het volle-
diger geweest, indien wij op de briefkaart die vraag nog eens hadden her-
haald, maar tot ons genoegen hebben wij bespeurd, dat tal van medici,
gevolg gevende aan ons bovengemeld verzoek, in dien geest hun antwoord
op de briefkaart hebben ingericht. In de vragenlijst, die zal worden rond-
gezonden aan hen, die vraag I en II bevestigend beantwoordden, komen
ook omtrent de gevallen, waarin besmetting uitbleef, een aantal vragen voor.
Op aanvraag wordt deze lijst gaarne aan een ieder toegezonden.

De geachte inzender meent, dat wij ons onderzoek anders hadden moeten
inrichten en voornamelijk op in de toekomst waar te nemen gevallen onze
aandacht hadden moeten vestigen. Daargelaten of dit een practische wijze
van handelen zou geweest zijn, verbood de tekst van de opdracht haar
reeds.

Dat wij niet een ieders instemming zullen ondervinden, dat velen ver-
moedelijk de ons opgedragen taak beter zouden hebben vervuld, niemand
die daarvan meer overtuigd is dan wij. Nu wij de opdracht echter hebben
aanvaard, hopen wij haar zoo goed mogelijk ten einde te brengen en kunnen
reeds nu een woord van dank brengen aan de ongeveer 190⁰ collegae, die
ons hun antwoord reeds hebben toegezonden.

Amsterdam, }
Groningen, } 7 Dec. 1903.
Rotterdam, }

C. C. DELPRAT.
A. P. FOKKER.
C. NOLEN.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

Door de Regeering is bij de Tweede Kamer ingediend een ontwerp van
wet tot gedeeltelijke herziening en aanvulling der wettelijke bepalingen
omtrent de personeele belasting.

De hoofdzaak is wel, dat de grondslag haardsteden komt te vervallen,
terwijl een nieuwe grondslag automobielen wordt ingevoerd. Om het ver-
eischte equivalent te vinden wordt de belasting wegens mobilair met 50 pCt.
verhoogd.

Er zijn echter eenige bepalingen in, die voor geneesheeren niet van belang
ontbloomt zijn.

Onder automobielen begrijpt het wetsontwerp niet de z. g. motorrijwielen;
deze vallen onder den grondslag rijwielen. Voor ieder motorrijwiel bedraagt de
belasting jaarlijks f 6.—, terwijl de belasting voor éénpersoons-rijwielen blijft
f 2.—, voor rijwielen voor meer dan één persoon ingericht f 4.—. Reductie of